

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.01.1963, sp. zn. 5 Cz 53/62, ECLI:CZ:NS:1963:5.CZ.53.1962.1

Číslo: 46/1963

Právní věta:

Dedič zodpovídá podľa § 514 obč. zák. veritelovi poručiteľa iba do výšky ceny nadobudnutého dedičstva; cena dedičstva sa zisťuje v dedičskom konaní.

Od ceny dedičstva stanovenej v dedičskom konaní sa môže súd odchýliť v sporovom konaní, v ktorom veriteľ uplatňuje pohľadávku za poručiteľom proti dedičom, ak stav dedičstva je pre veriteľa priaznivejší ako stav uvedený v súpise, alebo ak do dedičstva patria tiež iné veci, ako boli uvedené v súpise, prípadne ak veci uvedené v súpise majú vyššiu hodnotu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.01.1963

Spisová značka: 5 Cz 53/62

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění

Předpisy: 141/1950 Sb. § 514

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd v Trebišove uznal žalovaných M. M. a A. M. povinnými nahradiť žalobcom M. A. a mal. P. A. škodu v celkovej sume 20 900 Kčs. Okresný súd došiel k názoru, že len do sumy 20 900 Kčs žalovaní zodpovedajú za záväzky poručiteľa, a preto sa nad túto sumu dôkladne nárokmi žalobcov nezaoberal.

Proti rozsudku okresného súdu podali žalobcovia odvolanie, v ktorom namietali nesprávnosť rozsudku okresného súdu v tom, že pri posúdení celkovej náhrady škody vychádzal z ceny nadobudnutého dedičstva stanovenej v dedičskom konaní. Podľa presvedčenia odvolateľov skutočná cena nadobudnutého dedičstva po poručiteľovi je najmenej 40 000 Kčs.

Krajský súd v Košiciach odvolaniu v tomto smere nevyhovel, vychádzajúc z názoru, že zistenie hodnoty dedičstva v dedičskom konaní je pre toto sporové konanie záväzné.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že

uvedenými rozsudkami bol porušený zákon.

Odôvodnenie

Je správne, že dedič zodpovedá podľa § 514 obč. zák. veriteľovi poručiteľa iba do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Cena dedičstva je síce zisťovaná v dedičskom konaní, v ktorom však nejde o dôsledné zistenie, čo vyplýva i z toho, že štátne notárstvo môže sa obmedziť pri zisťovaní na údaje dedičov. Môže sa však od nich v záujme zistenia skutočného stavu odchýliť, avšak toto odchýlenie je odôvodnené len záujmom štátu na správnom zistení majetku poručiteľa ako podkladu pre stanovenie poplatkovej povinnosti. Presné ocenenie predmetu dedičstva nie je cieľom dedičského konania, pretože v ňom ide predovšetkým o určenie dedičov a pomeru, v akom k celému dedičstvu ten ktorý dedič dedičstvo nadobúda. V sporovom konaní, v ktorom veriteľ uplatňuje pohľadávku za poručiteľom proti dedičom, musí tento predovšetkým dokázať, že žalovaný účastník je dedičom, že dedičstvo nadobudol a v akom pomere k celému dedičstvu. Pri zisťovaní výšky ceny nadobudnutého dedičstva môže súd vychádzať z určenia obecnej ceny nadobudnutého dedičstva stanovenej v dedičskom konaní. Ak však veriteľ dokazuje, že stav dedičstva je pre neho priaznivejší, než je uvedený v súpise, alebo že do neho patria tiež iné veci než boli uvedené v inventáru, alebo že tieto veci majú vyššiu hodnotu, súd je povinný – riadiac sa zásadou uplatňovania materiálnej pravdy – zisťovať v tomto sporovom konaní skutočnú cenu dedičstva nadobudnutého žalovaným dedičom. Je to i z toho dôvodu, že veriteľ spravidla nie je účastníkom dedičského konania a nemá preto možnosť pôsobiť na úplné a presné zistenie ceny nadobudnutého dedičstva už v dedičskom konaní.

Krajský súd, rovnako i okresný súd, vychádzajúc z mylného právneho názoru, nezistili dostatočný skutkový podklad pre stanovenie skutočnej hodnoty nadobudnutého dedičstva a táto vada mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie. Porušili tak zákon v ustanoveniach §§ 1, 59, 88 ods. 2 a 93 občianskeho súdneho poriadku v súvislosti i s ustanovením § 514 obč. zák.